

NOSEWORK -KOKEEN YLEISOHJE

Hyväksytty Kennelliitossa 5.6.2019 Voimassa 1.1.2020 alkaen.

1. Järjestämisluvan myöntäminen

Näitä sääntöjä ja ohjeita noudatetaan FCI:n ja Kennelliiton nosework -kokeissa.

FCI myöntää kansainväliset kokeet. Kennelliitto myöntää kansalliset kokeet

2. Kokeen anominen

Kokeen anoo järjestävä yhdistys (yhdistykset), jonka tulee olla Kennelliiton jäsen. Kokeen järjestelyistä huolehtii järjestävä yhdistys (yhdistykset).

Anomus on tehtävä viimeistään kuusi viikkoa ennen koetta Kennelliiton OmaKoira-palvelun kautta. Anomuksen tulee sisältää kuvaus koealueesta ja etsintäalueista sekä niiden soveltuvuudesta kokeen järjestämiseen.

3. Kokeeseen ilmoittautuminen ja kokeesta poisjääminen

3. 1. Ilmoittautuminen

Kokeeseen on ilmoittauduttava järjestäjän määräämällä tavalla.

3. 2. Poisjääminen

Ilman pätevää syytä osanottomaksua ei palauteta. Päteväksi syyksi katsotaan koiran tai sen omistajan/ohjaajan sairaus tai Kennelliiton lämpötilasuosituksista poikkeaminen. Poisjäämisestä on ilmoitettava kokeen järjestäjälle heti esteen ilmetyä kuitenkin viimeistään ennen kokeen alkua.

4. Koe- ja etsintäalueet

4.1 Koealue

Koealue on alue, jolla koe järjestetään. Koealueen tulee olla koirakoille turvallinen. Koealue sisältää etsintäalueet, pysäköinti-, ulkoilutus, lämmittely- ja siirtymäalueet sekä yleisölle tarkoitetut katsomoalueet.

Ainoastaan kokeen tuomarit saavat tuoda ja käsitellä koealueella nosework-kokeissa käytettäviä hajuja.

4.2 Etsintäalue

Etsintäalue on alue, jolla yksittäinen etsintämuoto suoritetaan. Etsintäalue on merkittävä tai osoitettava selvästi. Kokeen ylituomari voi päättää etsintäalueen siirtämisestä kesken kokeen, jos hän katsoo sen tarpeelliseksi.

Etsintäalueilla ei saa käsitellä nosework-etsinnöissä käytettäviä hajuja 30 vuorokauteen ennen koetta.

4.3 Lämmittelyalue

Kokeen järjestäjä rakentaa koealueelle lämmittelyalueen, jossa on kätkettynä jokaista kyseisessä kokeessa käytettävää hajua. Lämmittelyalueella käytettävän hajun tulee olla otettu samasta käyttöpakkauksesta kuin etsintäalueella käytettävä haju on.

5. Kokeen kulku

Koe alkaa puoli tuntia ennen ilmoittautumisen alkamisaikaa ja päättyy tunti tulosten julkistamisen jälkeen.

5.1 Koirakoiden suoritusjärjestys

Kokeen järjestäjä vastaa koirakoiden suoritusjärjestyksen arvonnasta. Perustelluista syistä järjestystä voidaan muuttaa, esim. koiran kiima tai ohjaajan terveydelliset syyt.

5.2 Etsinnät

Kunkin etsinnän maksimiajan, kätköjen määrät ja niistä saatavat löytöpisteet määrää kyseisen etsinnän arvosteleva tuomari.

Koiran löytäessä kätkön ohjaaja nostaa kätensä ylös ja ilmoittaa kuuluvalla äänellä "löytö".

Tuomari vahvistaa löytöilmoituksen oikeaksi tai vääräksi sanomalla "oikein" tai "väärin".

3-luokassa ohjaaja ilmoittaa etsinnän päättyneeksi sanomalla kuuluvalla äänellä "valmis".

5.3. Etsintämuodot

5.3.1. Laatikkoetsintä

Koira etsii kätkö(j)ä kiinteälle alustalle (lattialle tai maahan) asetetuista erilaisista laatikoista tai säilytysesineistä, jotka ovat kiinteäpohjaisia, suljettavia (mutta hajua ulos päästäviä) ja joihin saa piilotettua hajulähteen.

Laatikkoetsintä tapahtuu sisällä tai ulkona, erilaisten sääolosuhteiden ja lämpötilojen vallitessa.

Laatikoiden ja kätköjen määrä tasoluokittain laatikkoetsinnässä:

	1. luokka	2. luokka	3. luokka
Laatikoiden määrä kpl	12-25	20-50	25-60
Kätköjen määrä kpl	1	1-2	0-3
Kätköjen määrä kerrotaan	Kyllä	Kyllä	Ei

5.3.2. Sisäetsintä

Koira etsii kätkö(j)ä erilaisissa sisätiloissa. Sisätiloja ovat erilaisten rakennusten, rakennelmien, kulkuneuvojen tai vastaavien sisätilat, esimerkiksi huone, varasto, hytti, kontti, linja-auto tai junavaunu.

Sisätilojen ja kätköjen määrä tasoluokittain sisäetsinnässä:

	1. luokka	2. luokka	3. luokka
Kätköjen määrä	1	1-2	0-7
Kätköjen määrä kerrotaan	Kyllä	Kyllä	Ei
Etsintäalueeseen sisältyvien etsittäväksi määriteltyjen alueiden (=sisätilojen) määrä	1	1	1-5
Kätköjen määrä / sisätila	1	1-2	0-3
Tyhjien sisätilojen määrä	0	0	0-1
Kätkön maksimikorkeus cm	120	160	180

5.3.3. Ulkoetsintä

Koira etsii kätkö(j)ä ulkona erilaisissa ympäristöissä. Ulkoetsintä voidaan suorittaa erilaisten sääolosuhteiden ja lämpötilojen vallitessa.

Etsittävien alueiden ja kätköjen määrä tasoluokittain ulkoetsinnässä:

	1. luokka	2. luokka	3. luokka
Kätköjen määrä	1	1-2	0-4
Kätköjen määrä kerrotaan	Kyllä	Kyllä	Ei
Etsintäalueeseen sisältyvien etsittäväksi määriteltyjen alueiden määrä	1	1	1-3

Kätköjen määrä / etsittävä alue	1	1-2	0-3
Tyhjien etsittävien alueiden määrä	0	0	0-1
Kätkön maksimikorkeus cm	120	160	180

5.3.4. Ajoneuvoetsintä

Koira etsii kätkö(j)ä, jo(t)ka on sijoitettu moottoroituihin kulkuneuvoihin tai sellaisilla tieliikenteessä perässä vedettäviksi tarkoitettuihin välineisiin, jotka ovat tukevia ja turvallisia. Kuten esim. autot, junat, raitiovaunut, peräkärret, trailerit, trukit, traktorit, lentokoneet, helikopterit, moottorikelkat ja mönkijät. Kätkö(t) sijoitetaan ajoneuvojen ulkopuolelle.

Ajoneuvoetsintä voidaan suorittaa joko sisällä tai ulkona, erilaisten sääolosuhteiden ja lämpötilojen vallitessa.

Ajoneuvojen ja kätköjen määrä tasoluokittain ajoneuvoetsinnässä:

	1. luokka	2. luokka	3. luokka
Ajoneuvojen määrä kpl	1-3	2-4	3-5
Kätköjen määrä yhteensä kpl	1	1-2	0-5
Kätköjen enimmäismäärä / ajoneuvo	1	1	1
Tyhjien ajoneuvojen määrä	0-2	0-3	0-5
Kätkön maksimikorkeus	Pienimmän kokeeseen osallistuvan koiran noin kuonon korkeudella.		

5.6 Luopuminen kokeesta

Koiranohjaaja voi luopua kokeesta missä vaiheessa tahansa ennen kokeen päättymistä. Luopumisilmoitukseen mennessä saavutetut pisteet eivät jää voimaan.

5.7 Sulkeminen kokeesta

Tuomari voi sulkea koirakon kokeesta, jos

- ohjaaja, avustaja tai tukihenkilö käyttäytyy sääntöjen tai ohjeiden vastaisesti tai käyttäytyy epäasiallisesti tuomaria, järjestäjää, kanssakilpailijoita tai koira kohtaan
- koira käyttäytyy aggressiivisesti

Kun koira suljetaan kokeesta, määrätään koiralle 3 kk mittainen koetauko. Jos koirakko rikkoo koetaukoa, on asia ilmoitettava Kennelliitolle jatkotoimenpiteitä varten. Koiran käyttäytyessä vihaisesti ylituomari täyttää Kennelliitolle ilmoituksen koiran vihaisesta käyttäytymisestä koe- tai kilpailutilanteessa kulloinkin voimassa olevan yleisohjeen mukaan.

5.8 Kokeen keskeyttäminen

Päätöksen kokeen keskeyttämisestä tekee ylituomari.

Koe keskeytetään seuraavissa tapauksissa

- luonnon olosuhteet muuttuvat sellaisiksi, ettei koiran työskentelyä voida arvioida (esim. myrsky) tai lämpötilarajat rikkoutuvat
- pimeän tulo estää kokeen jatkamisen.

Keskeyttämiseen mennessä saavutetut pisteet jäävät voimaan.

6. Pistelaskenta

6.1. Etsinnän pisteytys

Mikäli etsintäalueella on useampia kätköjä, tulee ne pisteyttää siten, että niiden yhteispistemäärä on 25. 3. luokassa yhteispistemäärään tulee sisällyttää myös se, että ohjaaja ilmoittaa etsinnän valmiiksi. Osion arvosteleva tuomari määrittelee kätkö(je)n ja valmisilmoituksen pistemäärän.

6.2. Virhepisteet

Etsinnässä tapahtuneista virheistä annetaan virhepisteitä.

- Yhden pisteen virheitä voi antaa korkeintaan kolme (3) samasta asiasta.
- Kun 2 virhepistettä annetaan, osion etsintä keskeytetään. Osion suoritusajaksi merkitään enimmäisaika. Koirakko saa pitää keskeytetyssä osiossa saavuttamansa löytöpisteet.
- Kun 3 virhepistettä annetaan, osion etsintä keskeytetään. Osion suoritusajaksi merkitään enimmäisaika. Koirakko menettää osiossa saavuttamansa löytöpisteet.

1 virhepiste annetaan, jos:

- Ohjaaja tai koira vaikuttaa etsintäalueeseen
  - Ohjaaja siirtää etsintäalueella olevia esineitä ilman lupaa
  - Ohjaaja koskee tarkoituksellisesti etsintäalueella olevia esineitä
  - Ohjaaja tai koira pudottaa palkkion (makupala, lelu)

- Koira tallaa tai raapii laatikoita, siirtelee esineitä tms. Huom: 1. luokassa laatikon tallaaaminen ja raapiminen on sallittua, kunhan laatikko ei vaurioidu
- Koiran liina laahaa maata haitallisesti
- Ohjaaja palkitsee koiran virheellisesti
  - ennen kuin tuomari on vahvistanut löydön oikeellisuuden
  - liian lähellä kätköä
- Ajoneuvoetsinnässä
  - Koira nousee ajoneuvoa vasten
  - Koira menee ajoneuvon alle
- Ohjaaja irrottaa koiran taluttimen ilman tuomarin lupaa
- Ohjaaja käyttää pakotteita koiransa hallitsemiseen

2 virhepistettä annetaan, jos:

- Ohjaaja tai koira vaikuttaa etsintäalueeseen
  - Koira turmelee laatikoita
  - Koira kaivaa tai raapii maata tai sisätilan pintoja
- Ohjaaja ilmoittaa virheellisesti
  - kätkön löytymisen
  - 3. luokassa etsinnän valmiiksi, vaikka osa kätköistä on löytymättä.

3 virhepistettä annetaan, jos:

- Ohjaaja
  - saattaa koiransa vaaraan
  - ei hallitse koiraa
- Koira
  - tekee tarpeensa etsintäalueelle
  - jättää etsintäalueen
    - Koira saa kuitenkin käydä koesuorituksen aikana etsintäalueen ulkopuolella, esimerkiksi hyödyntääkseen etsinnässään vallitsevan tuulen tai sisäilman virtauksen suuntaa.

7. Ajanotto

Ajanotto käynnistyy koiran kuonon ylittäessä etsintäalueelle määritellyn lähtölinjan.

Ajanotto pysähtyy tasoluokittain seuraavasti:

- Kaikissa tasoluokissa: Kun tuomari vahvistaa ohjaajan ilmoittaman löydön vääräksi
- 1. luokka: Kun tuomari vahvistaa ohjaajan ilmoittaman löydön oikeaksi.
- 2. luokka: Kun tuomari vahvistaa ohjaajan ilmoittaman viimeisen löydön oikeaksi.
- 3. luokka: Kun ohjaaja ilmoittaa etsinnän olevan valmis.

Mikäli etsintäalueella on siirtymiä etsittäväältä alueelta toiselle, ajanotto keskeytetään siirtymisen ajaksi. Suoritus aika kirjataan sekunnin kymmenesosan (0,1) tarkkuudella.

Enimmäisaika kirjataan, jos:

- Koira ei löydä kaikkia kätköjä määrättyssä enimmäisajassa.
- Tuomari vahvistaa ohjaajan ilmoittaman löydön vääräksi.
- Koirakolle annetaan 2 tai 3 pisteen arvoinen virhe.
- 3. luokassa ohjaaja ilmoittaa virheellisesti etsinnän olevan valmis.

8. Kokeen tulokset

8.1 Tulosten laskeminen

Loppuun viedyssä ja keskeytetyssä kokeessa tulos lasketaan. Jos koirakko suljetaan kokeesta tai koiranohjaaja luopuu kesken kokeen, tulosta ei lasketa. Keskeytyksen, sulkemisen ja luopumisen syy merkitään koirakohtaiseen arvostelulomakkeeseen huomautuksia -kohtaan.

Sijoitukset selviävät laskemalla:

1. saavutetut pisteet
2. virhepisteet
3. suoritus aika.

Mikäli kokeessa useammalla koirakolla on sama löytö- ja virhepisteiden määrä sekä sama aika, määrätty kolmen parhaan sijoitus seuraavasti:

1. Se koirakko, jolla on eniten 1. sijoituksia kokeen eri osioissa, voittaa.
2. Mikäli useammalla koirakolla on sama määrä osioiden 1. sijoituksia, voittaa se koirakko, jolla on paras osioiden sijoitusten keskiarvo.

8.2. Tulosten tarkistus

Vastaava koetoimitsija vastaa tulosjärjestelmään ja koekirjoihin tehtävien merkintöjen oikeellisuudesta. Ylituomari vahvistaa tulokset.

8.3. Tulosten lähettäminen

Kokeen järjestäjän on lähetettävä kokeen tulokset viikon kuluessa kokeen päättymisestä koeluvan myöntäjän ilmoittamalla tavalla.

8.4. Luokkanousut

Kaikkien etsintämuotojen kokeiden (KEK) ja yksittäisten etsintöjen kokeiden (YEK) luokkanousut tapahtuvat riippumatta toisistaan.

Koira on oikeutettu luokkanousuun sen saavutettua kolmesta eri (saman koelajin/etsintämuodon) kokeesta 100 pistettä ja enintään 3 virhepistettä kustakin. Näiden tulosten täytyy olla vähintään kahden eri ylituomarin vahvistamia.

9. Muutokset ohjeeseen

Muutokset tähän ohjeeseen hyväksyy Kennelliitto.